

així treballa

L'OFICI de CISTELLER

En una cantonada, a prop de l'estació del carrilet, hi ha una botiga de cistells i d'objectes de vímet. Hi treballava el senyor Josep Pou, home que ha dedicat pràcticament tota la seva vida a fer l'ofici de cisteller, a treballar el vímet i la canya, a conèixer-los tan bé que, en féu del tracte amb aquests materials, un veritable art.

—Quan començà a aprendre l'ofici?

—Als catorze anys. Una companyia de cistells de Mataró va posar un taller a Amer amb 25 operaris. Devia ser l'any 1920. Es dedicaven a fer coves per a embarcar patates primerenques cap a Anglaterra. Aquest taller va fracassar en un any. Més tard, vaig treballar com a operari fent coves per a la indústria del suro a Cassà de la Selva, La Bisbal... Vaig arribar a Sant Feliu quan tenia divuit anys. Al carrer de Sant Domènec treballava d'operari i acabava de perfeccionar, dedicant-me de ple al cove fort per a la indústria del suro. Llavors es feien diferents tipus de coves segons el seu ús en el procés de fabricació dels taps. Hi havia coves de rentar, de tragar, de saltar, de triar...

—Quin material es fa servir bàsicament?

—El vímet pelat i la canya. Pel consum de Catalunya és suficient el vímet que hi ha a la zona dels voltants de Santa Coloma de Farners. La vimetera és una planta que dura d'uns 15 a 20 anys. Se li tallen de tant en tant els rebrots o vímets i aquests tornen a sortir periòdicament. A València i al nord d'Espanya es treballa amb un sistema diferent. El vímet del nord es cull quasibé tot a Palència. El tallen pel gener i el posen en manats petits lligats i coberts d'aigua. Quan arriba la primavera el posen en unes màquines i el pelen perquè quedi blanc. Una altra aplicació és la del vímet buf. Aquest es deixa assecat i es posa en unes calderes en ebullició durant unes quantes hores. La pela queda tova i tenyeix la fusta.

—Quines són les eines imprescindibles per a aquesta feina?

— Unes tisores de podar o de cisteller.

— Un ganivet corbat per pelar i per fer punxa.

— Una màquina manual amb quatre o sis ganivets que fan un joc de molla per pelar la canya.

Recordo quan encara aquí no n'hi havia i en vaig portar una de França.

— Els esberladors, que arriben a fer de tres a vuit esberles d'una sola canya. Aquesta eina té un secret perquè els coves quedin realment ben fets. La canya no té el mateix gruix de dalt a baix i si es fa servir un esberlador amb el mateix nombre d'esberles de dalt a baix, com és natural, la canya queda prima d'un costat i gruixuda de l'altre. Els coves de Sant Feliu no són pas fets així i presenten tots, les canyes tallades d'una mateixa mida. Són molt més bonics. Nosaltres fem servir un esberlador de 5 ó de 4—començant pel costat prim— i, a mitja canya, quan engruixeix, hi posem 7 esberles.

— «Canal» o punxó amb un espai buit. Es fa servir per fer lloc entre el vímet per acabar o atacar.

—Quins són els passos del procés per a fer un cove?

—Per treballar el vímet blanc, s'ha de posar primer en remull dues hores com a mínim. Després es treu i ja s'hi pot treballar. S'ha de mantenir moll i si s'asseca, es torna a remullar.

Es comença fent una mena de cercol rodó amb vímet fi i una sèrie de muntants gruixuts. S'agafen vímets grossos i s'hi fa punxa amb el ganivet corbat. Se'n claven un o dos a cada muntant i seguidament es dobleguen punxant-los amb el ganivet perquè no es trenquin. Les puntes de dalt es lliguen amb un vímet (agafa la forma d'una gàbia de lloros). Amb tres vímets gruixuts del mateix tipus dels muntants, es fa el «primer remolí», que va entre el cercol i els vímets dels muntants. És el reforç que voreja el cul del cove i està en contacte amb el terre. Amb

